

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна

Кафедра прикладної психології
Кафедра психологічного консультування та психотерапії
Кафедра загальної психології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної роботи
«__» _____ 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
АСИСТЕНТСЬКОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

спеціальність 053 Психологія

освітньо-наукова програма 053 Психологія

факультет психології

Програму асистентської педагогічної практики рекомендовано до затвердження Вченою радою психологічного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна «26» червня 2019 року, протокол № 7.

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: завідувач кафедри прикладної психології, д. психол. н., доцент Кряж І.В., доцент кафедри прикладної психології, к. психол. н., доцент Павленко В. М.

Програму схвалено на засіданнях кафедри прикладної психології (протокол від 11 червня 2019 року № 8), загальної психології (протокол від 25 травня 2019 року № 9), психологічного консультування і психотерапії (протокол від 31 травня 2019 року № 9)

Завідувач кафедри прикладної психології

 І.В.Кряж

Завідувач кафедри загальної психології

 Олефір В.О.

Завідувач кафедри психологічного консультування і психотерапії

 О.С.Кочарян

Програму погоджено методичною комісією факультету психології

Протокол від "14" червня 2019 року № 6

Голова методичної комісії Гімасва Ю.А.

 (Ю.А.Гімасва)

ВСТУП

Програма асистентської педагогічної практики складена відповідно до навчального плану освітньо-наукової програми чотирьохрічного циклу підготовки фахівців ступеня «доктор філософії» з галузі 05 Соціальні та поведінкові науки зі спеціальності 053 Психологія.

Метою асистентської педагогічної практики є оволодіння аспірантами сучасними методами, формами та засобами викладання психологічних дисциплін у закладах вищої освіти, практичне закріплення знань аспірантів з питань організації та форм здійснення навчального процесу в сучасних умовах, його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення, формування вмінь та навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел при підготовці занять, застосування активних методик викладання професійно-орієнтованих дисциплін психологічного напрямку, розвиток здатності брати участь у організації роботи кафедри, факультету, університету.

Завданнями асистентської педагогічної практики є формування таких компетентностей:

Загальні компетентності:

ЗК7. Здатність до самовдосконалення, адаптації та дії в нових ситуаціях, креативність.

ЗК8. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК9. Розуміння значення дотримання етичних норм та авторського права при проведенні наукових досліджень, презентації їх результатів та у науково-педагогічній діяльності.

Фахові компетентності:

СК3. Наявність глибоких обґрунтованих знань з психології, детальне розуміння психологічних процесів і явищ, які відбуваються на рівні особистості та на рівні людських спільнот.

СК8. Здатність до самовдосконалення у професійній сфері протягом життя, відповідальність за навчання інших при проведенні науково-педагогічної діяльності та наукових досліджень в галузі психології.

СК9. Розуміння теоретичних засад, що лежать в основі методів психологічних досліджень та психологічного забезпечення діяльності, методології проведення досліджень та експериментів.

Відпрацювання практичних умінь і навичок аспіранта здійснювати підготовку навчально-методичного забезпечення і проведення лекцій, семінарських занять, організації самостійної роботи студентів відбувається під час проходження педагогічної практики, яка передбачена навчальним планом на третьому році навчання в 6 семестрі.

Асистентська педагогічна практика проходить у межах навчальних дисциплін підготовки фахівців, що забезпечуються відповідними кафедрами на психологічному факультеті та на інших факультетах університету. Вибір дисциплін, з яких відбуватиметься асистентська практика, як правило, узгоджується із дисциплінами, які викладає науковий керівник та/або здійснюється в межах тематики дисертаційної роботи аспіранта.

Проходження асистентської практики планується в індивідуальному навчальному плані здобувача, який навчається за освітньо-науковою програмою "Психологія" за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія на третьому курсі.

Проходження асистентської педагогічної практики передбачає виконання аспірантом таких видів робіт:

- ознайомлення з навчально-методичною роботою кафедри, на якій проводиться практика; з нормативною базою та програмно-методичним забезпеченням навчальних дисциплін;
- відвідування занять викладачів кафедри
- підготовку навчально-методичного забезпечення лекційних та семінарських (практичних) занять;
- підготовку та проведення лекційних та семінарських (практичних або лабораторних) занять;
- розробку завдань та організацію самостійної роботи студентів з дисциплін, що викладаються;

- підготовку навчально-методичного забезпечення проведення контрольних робіт з дисциплін, що викладаються;
- розробку робочої програми факультативу за тематикою дисертаційного дослідження;
- участь (у складі комісії) у затвердженні тем та/або проведенні захистів курсових робіт з психологічних дисциплін.

За результатами проходження асистентської педагогічної практики здобувачі мають досягти таких результатів навчання:

- Володіти концептуальними та методологічними знаннями в галузі психології та бути здатним застосовувати їх до педагогічної діяльності. ПРН 2.
- Описати закономірності, тенденції, моделі, виявлені в процесі реалізації психологічних досліджень. ПРН5.
- Вміти доступно, на високому науковому рівні доносити сучасні наукові знання та результати досліджень до студентів. ПРН13.
- Володіти навичками усної і письмової презентації результатів власних досліджень рідною та іноземною мовами. ПРН14.
- Дотримуватись етичних норм, враховувати авторське право та норми академічної доброчесності у науково-педагогічній діяльності. ПРН17.

Бази практики

Базами проходження педагогічної практики аспірантів є відповідні кафедри факультету психології Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна.

Організація та зміст практики

У перший день практики проводиться установча конференція, на якій аспірантам повідомляють мету і завдання практики, її тривалість, види і форми викладацької діяльності аспірантів, порядок обліку та оцінювання їхньої роботи, проводять інструктаж з техніки безпеки. Керівництво викладацькою практикою покладається на наукового керівника аспіранта, спільно з яким на першому тижні практики аспірант складає індивідуальний план. Для проходження практики аспірант разом з керівником вибирають навчальну дисципліну для проведення занять.

На першому етапі аспіранти знайомляться з системою навчально-виховної роботи кафедри, з нормативними документами, що регламентують організацію навчального процесу, з особливостями методичної та організаційної роботи викладачів кафедри, із студентською аудиторією, з якою вони будуть проводити навчальні заняття, відвідують заняття викладачів, готують графік проведення власних залікових занять. Графік роботи аспірантів складається відповідно до розкладу навчальних дисциплін за погодженням з професорсько-викладацьким складом відповідної кафедри.

Другий, основний етап, практики включає розробку робочої програми факультативу (у обсязі 8 годин навчальної аудиторної роботи) за темою дисертаційного дослідження, підготовку планів-конспектів навчальних занять для курсу, що буде викладатися, та їх методичного забезпечення. Аспірантами проводяться заняття з цього курсу згідно встановленого графіку. На заняттях аспірантів повинні бути присутні викладачі - керівники практики. Після кожного проведеного аспірантами заняття має проводитись детальне обговорення, яке повинно виявити позитивні сторони проведеного заняття та ті його аспекти, що мають бути удосконаленими.

Під час викладацької практики аспіранти ведуть щоденники, в яких записують у довільній формі зміст проведеної роботи, результати спостереження за навчально-виховним процесом, власною педагогічною діяльністю, особисті враження від викладацької практики, побажання щодо її проведення. Щоденник є основою для написання звіту про практику.

На третьому, заключному, етапі практики аспіранти готують звіт про практику.

Права та обов'язки аспірантів під час проходження педагогічної практики

Аспіранти-практиканти мають право:

- за усіма питаннями в процесі проходження педагогічної практики звертатися до керівника практики;
- вносити пропозиції щодо удосконалення організації та змісту практики;
- брати участь у засіданнях кафедри, науково-методичних семінарах тощо;
- користуватися бібліотекою, методкабінетом, посібниками з організації роботи під час проходження практики;
- використовувати ТЗН, ЕОМ.

Аспіранти-практиканти зобов'язані:

- виконувати усі види роботи, що окреслені в програмі практики;
- дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчальних закладів;
- кожного дня відмічати в щоденнику виконану роботу;
- прочитати не менше 2-х лекцій, та 3-х семінарських або лабораторних занять (для аспірантів денного відділення) та 2-х лекцій та 2-х семінарських занять (для аспірантів заочного відділення);
- відвідувати консультації в університеті для рішення організаційних та інших питань.
- підготувати всі необхідні звітні документи і відзвітуватись за виконану роботу.

Форми та методи контролю

Поточний контроль здійснюється керівником практики шляхом аналізу та оцінки систематичної роботи аспірантів, залікових навчальних занять.

Підсумковий контроль здійснюється у кінці проходження практики шляхом оцінювання цілісної систематичної викладацької практики аспірантів, де враховується рівень теоретичної підготовки, якість виконання завдань практики, рівень оволодіння педагогічними вміннями і навичками, ставлення до студентів, акуратність, дисциплінованість, якість оформлення документації та час її подання.

Підбиття підсумків педагогічної практики

На підставі аналізу звітної документації керівник практики надає аспіранту заключну оцінку з асистентської педагогічної практики. Оцінка відображає якість проведеної практикантом роботи за усіма її змістовними частинами.

Звіт аспіранта заслуховується на засіданні кафедри, за якою закріплений здобувач, на підставі чого кафедра приймає рішення щодо **атестації** здобувача за підсумками асистентської педагогічної практики.

При оцінюванні практики враховується:

1 етап. Участь у роботі установчої конференції

2 етап. Зміст роботи студента під час проходження практики (охоплює наступні напрямки роботи):

- *Навчальна робота, а саме*

- а) підготовка навчальних занять;
- б) написання конспектів, планів-конспектів навчальних занять;
- в) проведення навчальних занять (2 лекційних та 2 практичних/семінарських);
- г) перевірка контрольних або самостійних робіт студентів (якщо роботи передбачені робочою програмою навчальної дисципліни).

- *Навчально-методична робота, а саме*

- а) ознайомлення з нормативними документами, що регламентують організацію навчального процесу у Харківському національному університеті імені В.Н.Каразіна;
- б) вивчення навчально-методичної літератури з психології;
- в) оволодіння методикою планування навчальних занять;
- г) вивчення методичного досвіду та системи викладання навчальних дисциплін та інших видів роботи викладачів факультету;
- д) розробка робочої програми факультативу за темою дисертаційного дослідження (на 8 годин аудиторних занять).

3 етап. Своєчасність подання та точність оформлення звітної документації:

- подання на кафедру звітної документації з педпрактики протягом тижня після закінчення терміну практики;
- індивідуальний план про проходження практики;
- звіт про практику (за зазначеними видами роботи);
- щоденник практики (див. додаток);
- робоча програма факультативу за темою дисертаційного дослідження (див.додаток);
- повний конспект однієї лекції, що була прочитана практикантом;
- план-конспект семінарського або практичного (лабораторного) заняття;
- дві рецензії (на лекцію та семінарське заняття), що були проведені викладачами;
- відгук викладача-керівника практиканта з оцінкою про проходження педагогічної практики.

Звіт за підсумками практики на засіданні кафедри.

Схема нарахування балів

Вид роботи	Бали
Проведення аудиторних занять	20
Підготовка навчально-методичного забезпечення навчального процесу	15
Розробка робочої програми факультативу	20
Інші види навчальної та методичної роботи	10
Письмовий звіт за підсумками практики	20
Звітування на засіданні кафедри	15
Сума	100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	зараховано
70-89	
50-69	
1-49	не зараховано

Методи контролю

Упродовж педагогічної практики аспірант заповнює індивідуальний план, веде щоденник практики, готує конспекти та плани конспектів навчальних занять, які узгоджуються керівником практики від кафедри.

Контроль за 1 етапом:

- присутність на установчій конференції;
- заповнення відомості-інструктажу з охорони праці;
- знайомство з правилами внутрішнього трудового розпорядку;
- інструктаж оформлення звітної документації.

Контроль за 2 етапом:

- самоконтроль при веденні індивідуального плану;
- вивчення нормативних документів та навчально-методичної літератури;
- відвідування навчальних занять викладачів факультету та університету;
- розробка робочої програми факультативу за темою дисертаційного дослідження;
- підготовка та проведення навчальних занять;

Контроль за 3 етапом:

- своєчасність подання звітної документації на перевірку керівнику від кафедри (протягом тижня після закінчення терміну практики);
- відповідність звітної документації вимогам оформлення змістовного наповнення;
- захист звітів про практику на засіданні кафедри.

Методичне забезпечення

1. Положення про організацію навчального процесу в Харківському національному університеті імені В.Н.Каразіна. Харків, 2017.
2. Положення про планування й звітування науково-педагогічних працівників Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, 2018 р.
3. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України. Мінюст України від 8.04.1993, № 93.
4. Положення про проведення практики студентів в Харківському національному університеті імені В.Н.Каразіна. Харків, 2018. (Рішення Вченої ради ХНУ імені В.Н.Каразіна від 28.03.2018р. протокол № 4. Введено в дію: наказ університету № 0202-1/145 від 04.04.2018р.)

НАПРАВЛЕННЯ НА ПРАКТИКУ

Аспірант _____
(ПІ Б)

розподіляється на кафедру _____

для проходження асистентської педагогічної практики

Термін практики _____

Керівник практики _____

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН АСИСТЕНТСЬКОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

аспіранта/аспірантки

1. Участь у роботі установчої конференції
2. Ознайомлення з нормативними документами, що регламентують організацію навчального процесу у Харківському національному університеті імені В.Н.Каразіна;
3. Вивчення навчально-методичної літератури з психології;
4. Оволодіння методикою планування навчальних занять;
5. Вивчення методичного досвіду та системи викладання навчальних дисциплін та інших видів роботи викладачів факультету;
6. Розробка робочої програми факультативу за темою дисертаційного дослідження (на 8 годин аудиторних занять).
7. Узгодження і планування навчальних занять, що будуть викладатися;
8. Написання конспектів, планів-конспектів навчальних занять;
9. Проведення навчальних занять (2 лекційних та 2 практичних/семінарських);
10. Перевірка контрольних або самостійних робіт студентів (якщо роботи передбачені робочою програмою навчальної дисципліни).
11. Ведення щоденника;
12. Підготовка звітної документації

Аспірант/аспірантка _____

Керівник практики _____

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н.Каразіна

З В І Т

про асистентську педагогічну практику аспіранта факультету психології

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)
що пройшов практику з _____ по _____
в _____
(назва і адреса учбового закладу)

І. УЧБОВА РОБОТА

1.1. _____ Практика
проведена _____

1.2. Був прикріплений до _____
(прізвище та ініціали викладача)

1.3. Відвідано академічних годин: _____ з них:
у прикріпленого викладача _____
у викладачів інших дисциплін _____
(перелічити)

1.4. Провів академічних годин _____,
з них лекцій - _____, Семінарів (практичних, лабораторних) _____
Провів інших видів учбової роботи _____
(скільки і які)

2. _____
Проведено академічних годин з використанням ТЗН _____

II. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА РОБОТА

3.1. Опрацював(ла) нормативні документи _____

3.2. Вивчив(ла) навчально-методичну літературу з методики викладання психології _____

3.3. Розробив(ла) робочу програму факультативу _____

3.3. Підготував(ла) лекційні заняття за темами _____

3.4. Підготував(ла) практичні (семінарські, лабораторні) заняття за темами _____

3.5. _____

Брав(ла) участь у заходах в період практики (кафедри, факультету)

3.6. Провів інших видів учбово-методичної роботи:

III. ВИСНОВКИ АСПИРАНТА З ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Висловити думку про рівень одержаних в університеті теоретичних знань зі спеціальності, про набуття навичок самостійного ведення учбової і навчально-методичної роботи, відзначити позитивні і негативні сторони організації і проведення практики, сформулювати пропозиції по її вдосконаленню _____

ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ, ЩО ДОДАЮТЬСЯ ДО ЗВІТУ

Аспірант/аспірантка _____
(підпис)

« ____ » _____ * _____ 20 _____ р.

Звіт та інші документи аспіранта перевірені і допущені до захисту на засіданні кафедри.

Керівник практики

(підпис)

Дата « ____ » _____ 20 _____ р.

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра _____

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-
педагогічної роботи

“ _____ ” _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: **бакалавр або магістр**

Галузь знань: 05 соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 053 психологія

Освітньо-професійна програма: Психологія

Вид дисципліни: вибіркова (факультатив)

Факультет **психології**

20__ / 20__ навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету _____

“ _____ ” _____ 20__ року, протокол №__

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: (вказати авторів, їхні наукові ступені, вчені звання та посади)

Програму схвалено на засіданні кафедри

Протокол від “ _____ ” _____ 20__ року №__

Завідувач кафедри _____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією

назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “ _____ ” _____ 20__ року №__

Голова методичної комісії _____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “_____” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки

(назва рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня)

спеціальності (напряму) _____

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

1.3. Кількість кредитів

1.4. Загальна кількість годин ¹

1.5. Характеристика навчальної дисципліни
За вибором
Денна форма навчання
Рік підготовки
-й
Семестр
-й
Лекції
год.
Практичні, семінарські заняття
год.
Лабораторні заняття
год.
Самостійна робота
год.
Індивідуальні завдання
Не передбачені

1.6. Заплановані результати навчання²

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Назва

Зміст

Тема 2. Назва

Зміст

¹ Загальна кількість годин розраховується для 8 годин аудиторних занять, при чому: Кількість годин аудиторних занять в одному кредиті ЄКТС (денна форма навчання) становить: при навчанні за рівнем бакалавра – від 33% до 60% (від 10 до 18 годин у одному кредиті ЄКТС), при навчанні за рівнем магістра – від 23% до 60% (від 7 до 18 годин в одному кредиті ЄКТС)

² Визначаються на підґрунті відповідної освітньої програми

Тема 3. Назва

Зміст

Тема 4. Назва

Зміст

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
Лекц.		Практ.	лаб.	інд.р.	сам. роб.	
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Назва						
Тема 2. Назва						
Тема 3. Назва						
Тема 4. Назва						
Усього годин	8					

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
	Разом	

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1		
2		
	Разом	

6. Індивідуальні завдання**7. Методи контролю****8. Схема нарахування балів**

Приклад для підсумкового семестрового контролю в формі заліку без виконання залікової роботи

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання					Сума
Розділ 1		Розділ 2		Індивідуальне завдання	
T1	T2	T3	T4	T5	100

T1, T2 ... – теми розділів.

Приклад для підсумкового семестрового контролю при проведенні семестрового екзамену або залікової роботи

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання				Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Індивідуальне завдання	Разом	Екзамен (заліков а робота)	Сума
Розділ 1		Розділ 2						
T1	T2	T3	T4					100

T1, T2 ... – теми розділів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література

Основна література

Допоміжна література

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення